

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.п.н. Лиляна Александрова Грозданова, СУ „Св.Климент Охридски”

относно дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор” по професионално направление 3.3. Политически науки, шифър 05.11.02 Политология (Европеистика - Политологични изследвания на ЕС –Европейска идентичност)

Автор: Ли Ха Ян, редовен докторант към катедра „Европеистика”, Философски факултет на СУ „Св. Климент Охридски”

Тема: Политика на многоезичие и мултикултурализъм в Европа: сравнение с Корея

Научен ръководител: проф. Мария Стойчева, СУ „Св.Климент Охридски”

Настоящата рецензия е съставена на основание чл. 5 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски, решение на Факултетния съвет № 13/03.07.2018, СУ „Св. Климент Охридски" и заповед РД 38-459/06.07.2018 г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски" проф. дфн Анастас Герджиков. За процедурата са представени всички необходими документи по чл. 67 от Правилника за условията и реда на придобиване на научна степен и заемане на академична длъжност.

В контекста на мащабни икономически, политически и социокултурни промени в света през последните десетилетия, процесите на засилена мобилност и интеграция изведоха на преден план въпросите за мултикултурализъм и многоезичие.

Превръщането на традиционно еднородни общества в мултикултурни поражда проблеми от различен характер (демографски, социален и др.) и на различни равнища (правно, административно, образователно и др.) Трудностите, с които се сблъскват мултикултурните семейства в Корея и корейското общество като цяло, привличат научния интерес на Ли Ха Ян, редовен докторант към катедра „Европеистика”, Философски факултет на СУ „Св. Климент Охридски”, и я стимулират да търси начини за тяхното преодоляване.

Прогнозата, че до 2027 г. делът на чужденците живеещи в Корея ще достигне 10% от населението прави неотложна необходимостта от прилагане на добри политики и практики за разрешаване на езиковите и културологични конфликти. Подобен източник на опит докторантката вижда в Европейския съюз, който има изградена система от законови норми, стандарти и практики за интегриране на носителите на чужди езици и култури, особено в училищна възраст. Сложното взаимодействие между

езикова компетентност, културна идентичност, социално положение и др. фактори, свързани с многоезичието и мултикултурализма, не само са мотивирали Ли Ха Ян при избора на темата, но са определили и главната цел на изследването: да проучи политиките на многоезичие и мултикултурализъм в Европа, в частност Германия и България, и да прецени потенциалната им приложимост в рамките на корейската образователна система. Това ни дава основание да определим дисертационния труд „Политика на многоезичие и мултикултурализъм в Европа: сравнение с Корея“ като актуален и значим.

Дисертацията обхваща 247 страници и се състои от три части, библиография и приложения. Изложението следва общоприетата практика в уводната част да се въведе и контекстуализира темата, след което да се формулират *обектът, предметът и изследователските въпроси*. Последните са представени в логическа последователност и отразяват посоката на изследването:

- възникване на понятията *мултикултурализъм* и *многоезичие* и използването им в Европа
- прилагане на политиката PE+2 (роден език + 2 чужди езика) в Европа и анализ на получените резултати
- значение на термина *мултикултурализъм* и неговите производни в Корея
- различия между мултикултурното образование в ЕС и Корея; приложимост на европейския опит в Корея.

В същия порядък са систематизирани и конкретните задачи, реализирането на които в рамките на изследването свидетелства за сериозни теоретични знания и приложно-лингвистични умения на докторантката. Те включват изграждане на концептуална рамка на изследването, съставяне и работа с корпус, критически обзор на литературата по въпроса, анализ на образователните политики за имигранти, идентифициране на добри практики и оптимизиране на образованието с тяхна помощ. Към тях ще добавя и богатия методически инструментариум, използван на всеки етап от изследването: анализ и синтез - в теоретичен план; сравнителен анализ и статистически анализ - в приложно-лингвистичен план; анализ в действие и интервю – в педагогически план.

Във втората част на дисертацията се прави задълбочен анализ на категориите мултикултурализъм и многоезичие наред с проявлението им в различни страни, като във фокуса на вниманието се намират свързаните с тях езикови и образователни

политики на Германия, България и Корея. След изясняване на някои теоретични и терминологични проблеми, Ли Ха Ян изследва факторите (външни и вътрешни), които влияят върху формирането на мултикултурно общество и аргументира необходимостта от въвеждане на мултикултурно образование от най-ранна възраст. В тази насока заслужава да бъде отличено емпиричното изследване, въз основа на което се извеждат полезни методически техники и стратегии за промяна на гледната точка на корейското общество към многоезичието и културното многообразие. Събирането и триангулирането на данните от различни източници гарантират обективността на получените резултати. Солидаризирам се със становището на Ли Ха Ян, че за подобна промяна е необходимо планиране, регламентиране и провеждане на адекватна образователна политика, която да формулира национални стандарти и разработи съответни учебни програми. Както показва настоящата дисертация, полезни в тази насока могат да бъдат някои успешни политики и практики, утвърдени в Европа и съобразени с условията и стратегическите цели на Корея.

Въз основа на заключителните резултати и основните приноси моменти на представения труд мога да обобщя, че той е постигнал целта си и отговаря на всички изисквания за докторска дисертация. Той се отличава с добре аргументирана концептуална основа, задълбочен анализ на събраните данни, валидно емпирично изследване и осъществими насоки за преминаване към билингвално и многоезично обучение.

По темата на дисертацията са представени шест научни статии, публикувани в специализирани издания на английски език.

Авторефератът представя съдържанието на дисертацията адекватно и коректно. Библиографията съдържа 139 заглавия, от които 46 на корейски език, 71 на английски език и 22 на български език.

Въз основа на гореизложеното, давам положителна оценка на дисертацията *Политика на многоезичие и мултикултурализъм в Европа: сравнение с Корея* и предлагам на почитаемото жури да присъди на Ли Ха Ян образователната и научна степен „доктор” по професионално направление 3.3. Политически науки, шифър 05.11.02 Политология (Европеистика - Политологични изследвания на ЕС –Европейска идентичност).

Дата:

ПОДПИС:

05.10.2018 г.

проф. д.п. н. Лиляна Ал. Грозданова